

september 2024
verschijnt 3 x per jaar

Vlaanderen
verbeelding werkt

WAAH!

Waahnzinnig veel cultuur- en erfgoedtips uit 't Waasland

#06

CULTUUR

Het parcours van
Stefaan van Biesen

ERFGOED

75 jaar migratie
naar het Waasland

KUNST

Tom Van Der Borgh
breekt grenzen

**Iyayi Van Brussel
uit Waasmunster:**

"Dansen is mijn leven. Ik werd net Belgisch kampioen 'improvisatie' en 'duo' in de leeftijdscategorie 9-11 en kijk dan ook erg uit naar wat theaterzaal De Meermin in Waasmunster in het nieuwe seizoen brengt. De voorstellingen van Voetvolk of Alexander Vantourhout pik ik altijd mee. En ik hoop hier ooit zelf op een podium te staan, bij een van de Dance Waves Competitions, de grootste danswedstrijd in theaterzalen in Europa!"

▼▼ Af en toe heb je een plek nodig om je te verschuilen

Evelien Van Landeghem, illustrator, Waasmunster

“Mijn liefde voor tekenen kreeg ik met de paplepel mee. Ze bracht me naar Sint-Niklaas waar ik een kunstopleiding volgde. Als kind was ik gefascineerd door de natuur. Vogels en uilen en spinnenwebben, alles! Mijn ouders leerden me goed kijken. Dat is heel plezierig, want als je goed kijkt, is er altijd iets te zien. Nu woon ik in Waasmunster, midden in de natuur, op een waanzinnig mooie plek: Abdij Roosenberg. Ik ben er conciërge, via Herita die erfpachthouder is. Verborgen pareltjes in het groen, dat is het Waasland voor mij. Veel mensen leggen duizenden kilometers af op zoek naar rust, stilte, groen en schoonheid. Terwijl je dat hier om de hoek vindt. Soms een beetje verscholen, dat is waar. Het speelse en levendige dat ik in de natuur ervaar, stop ik in mijn prenten. Prenten zijn heerlijke plekken om je in te verschuilen. Ze zitten boordevol details. Als je goed kijkt, is er veel te beleven.”

GEZOCHT: illustratoren met het Wase DNA

In deze rubriek gaan we op zoek naar de Wase identiteit. Ben jij illustrator en wil je mee uitzoeken wat de raapkes van 't Waasland typeert en verbindt? Mail naar info@waahz.be

Wat is 't Waasland?

- #01
natuurlijk
- #02
contrastrijk
- #03
avontuurlijk
- #04
geborgen
- #05
fabelachtig
- #06
verscholen
- #07
- #08
- #09
- #10

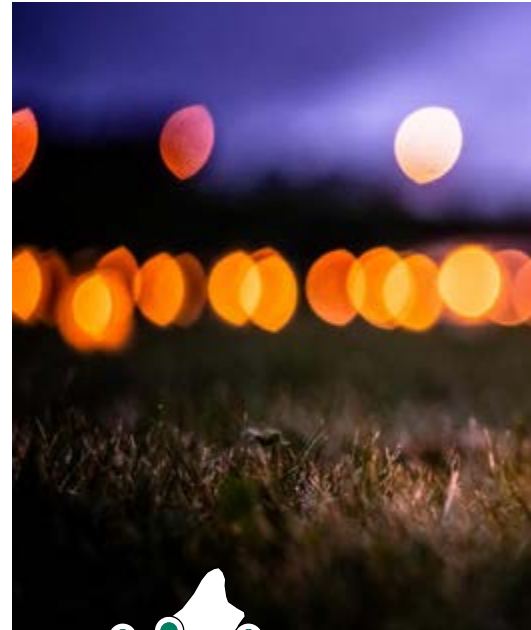
Allerheiligen, Allerzielen, donkere dagen...? In de Wase bodem liggen de momenten van troost voor het rapen. WAAHZ! tipt enkele bijzondere kansen tot bezinning.

Hoe ontsnap je uit eenzaamheid?

Wat is het verschil tussen eenzaam en alleen zijn? En hoe leer je vanuit eenzaamheid opnieuw alleen te zijn? Johannes Lievens trok hiervoor solo naar een park ten zuiden van Parijs en sprak er met onbekende passanten. Met 'De Eenzame Stad' maakte hij een pakkende monoloog die zowel confronterend als ontroerend is. Een uur lang hang je aan zijn lippen in het provinciaal domein De Ster in Sint-Niklaas. Het groene amfitheater vormt een verstilde plek die wel gemaakt lijkt voor deze troostende vertelling.

De Eenzame Stad van Johannes Lievens en Martha!tentatief • 28 september • De Ster • meer info en tickets op ccsint-niklaas.be/de-eenzame-stad

De laatste reis • zondag 8 september • van 10 tot 18u • gratis • begraafplaats Zwijndrecht • begraafplaats Burcht • meer info via openmonumentendag.be

'Spinnenmetenknippen', een familievoorstelling van Max Last • zondag 20 oktober • om 10.30u en om 14u • kerkhof Waasmunster • meer info en tickets op waasmunster.be/demeerminpodium

Nocturne • donderdag 31 oktober • begraafplaatsen Stekene • meer info op stekene.be

'Reveil' troostconcerten • vrijdag 1 november • begraafplaatsen in Kruike en Sint-Gillis-Waas • reveil.org

De laatste reis

Hoopvol stilstaan bij de laatste reis. De dood positief beleven... Dat kan ook. Laat je in Zwijndrecht en Burcht op Open Monumentendag meevoeren door verhalen over bijzondere grafmonumenten of verdiep je in trends en tradities rond omgaan met de dood. Ook op andere begraafplaatsen doorbreken we dit najaar de stilte. Meng een traan met een lach in Waasmunster, waar de begraafplaats het unieke decor vormt voor een taboedoorbrekende wandelvoorstelling. En verwacht rond Allerheiligen verzachtende muzikale momenten in Stekene en 'Reveil' troostconcerten op de begraafplaatsen in Kruikeke en Sint-Gillis-Waas.

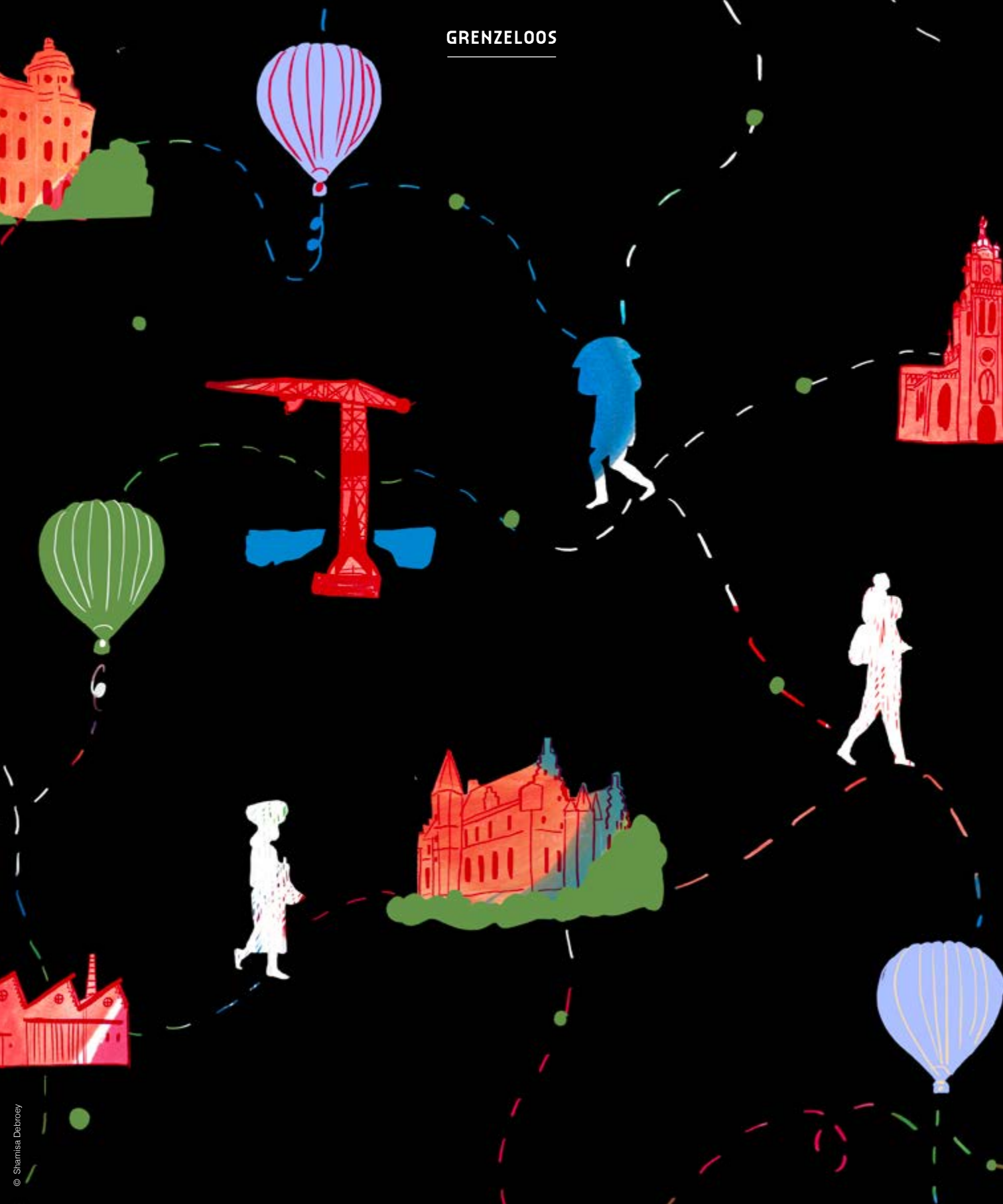
Werelds gekruid aperitiefconcert

Een muzikaal streepje cultuur, een concert dat staat voor verbinding en hoop. Geknipt voor de feestdagen. Damast Duo – afgeleid van de Syrische hoofdstad en verwijzend naar de weeftechniek 'damask' (of 'damast' in het Nederlands) – bestaat uit de Wase accordeonist Jonas Malfiet en de Syrische violist Shalan Alhamwy. Samen serveren ze een hartverwarmend aperitiefconcert, waarin de West-Europese muzikale tradities perfect samensmelten met onder meer Arabische invloeden. Een boeiend 'grenzen overschrijdend' optreden.

Damast Duo • aperitiefconcert •
15 december • gemeentehuis Temse •
cultuurcentrumtemse.be/activiteiten/damast-duo

GRENZeloos

Nerkiz Sahin werkt als vertaler-tolk, is schrijver en schilder, en woont in Waasmunster. Behalve trotse oma is ze ook één van de vele Waaslanders met een migratieachtergrond. Haar bijzondere verhaal over opgroeien tussen twee culturen kan je straks lezen in *Waaswaarts, 75 jaar migratie naar het Waasland*. Dit boek, uitgegeven door de Erfgoedcel Waasland, ontrafelt de geschiedenis van migratie naar onze regio vanaf de Tweede Wereldoorlog. Verhalen van inwoners met migratieroots brengen de geschiedenis dicht op je huid.

Nerkiz Sahin,
kwam in 1974
naar België en
woont sinds 2009
in Waasmunster.

Thijs Dekeukeleire,
erfgoedconsulent
bij de Erfgoedcel
Waasland.

Lotte Van Attenhoven,
onderzoeker van
het migratieproject
'Waaswaarts'.

Waas waarts

75 jaar migratie naar het Waasland

“Ik was drie jaar toen ik in 1974 met mijn ouders vanuit Turkije naar België verhuisde”, vertelt Nerkiz Sahin. “Mijn vader had hier werk gevonden. En een toekomst voor ons, zo verzekerde hij. Papa leerde Nederlands, mama niet. Ze bleef thuis om voor ons te zorgen. Als kind heb ik me nooit anders gevoeld dan mijn leeftijdsgenoten. Ja, we spraken en aten thuis Turks. Maar dat was gewoon zo. Als we naar mijn geboorteland op vakantie gingen, was dat voor mij een wereld die vreemd aanvoelde. Al zijn er ook wel in België momenten geweest dat me ik niet welkom voelde.”

Opgroeien tussen twee culturen is een rijkdom. Je bent een combinatie van hier en daar, vindt Nerkiz. “Ik schrijf gedichten en verhalen in het Nederlands en het Turks. Taal en kunst zijn mijn manier om de werkelijkheid te vatten. Mijn brug tussen hier en daar. En ik vind het fijn als andere vrouwen zich in mijn werk herkennen. Wie ben ik? Waar pas ik? Wat is mijn pad? In welke mate wil en kan ik me los worstelen uit bepaalde tradities? Dat anderen kracht vinden in mijn woorden, stimuleert me om verder te doen. Vijftien jaar geleden

ben ik naar Waasmunster verhuisd. Rustig en landelijk, de inspiratie stroomt hier vanzelf binnen. Mama is bijna 85. Soms heeft ze nog heimwee naar haar jeugd in Turkije. Maar met 16 kleinkinderen en acht achterkleinkinderen die hier wortel schieten, is deze plek ook wel voor haar een hemel op aarde.”

EEN VERGETEN GESCHIEDENIS

Zonder mensen zoals Nerkiz zou het Waasland vandaag niet zijn wat het is. Het omgekeerde is natuurlijk ook waar. Bijna een kwart van de Wase bevolking heeft een buitenlandse herkomst. Die superdiversiteit is er niet op één dag gekomen.

“Migratie is een essentieel onderdeel van de geschiedenis van onze regio. Ze zit in ons gezamenlijk DNA”, vertelt Thijs Dekeukeleire van de Erfgoedcel Waasland. “En omdat daar nooit eerder onderzoek naar gedaan was, vonden we het hoog tijd om die migratiegeschiedenis in kaart te brengen. We willen een inclusiever erfgoedbeleid voeren en mensen samenbrengen rond ons rijke migratie-erfgoed.”

SPEUREN NAAR TRENDS

Eén van de historici die het Wase migratieonderzoek voerde, is Lotte Van Attenhoven. “We onderzochten de migratiebewegingen in de 10 Wase steden en gemeenten vanaf de Tweede Wereldoorlog. Boeiend, want de migratiegeschiedenis van een centrumstad als Sint-Niklaas is natuurlijk niet dezelfde als die van een landelijke gemeente zoals Waasmunster.” Maandenlang dook Lotte in de gemeentearchieven. “We raadpleegden jaarverslagen, bevolkingsstatistieken en vreemdelingenregisters voor de periode 1945-1980. Vanaf 1980 doken we in de data van het Rijksregister. We voerden

alle gegevens in een databank in, speurden naar trends en brachten migratiestromen in kaart. De resultaten, per stad en gemeente, vormen samen met de verhalen de essentie van het boek *Waaawaarts*.”

GEMEENSCHAPPELIJK VERHAAL

Of dat onderzoek ook verrassende inzichten opleverde? Lotte Van Attenhoven: “Absoluut. In vergelijking met sommige andere delen van het land kwam de migratie naar het Waasland laat op gang: pas vanaf het midden van de jaren 1960. De gastarbeidersmigratie

▼▼ In ieder van ons zit een stukje nomade.

Nerkiz Sahin

ging volledig voorbij aan het landelijke Moerbeke, maar was dan weer opvallend sterk in Temse en Sint-Niklaas.” Net als in andere regio’s leidde de migratiestop in 1974 tot een snellere overkomst van familieleden. Vanaf de jaren 1990 brachten internationale conflicten en geopolitieke ontwikkelingen nieuwe migratiestromen op gang.

“Tijdens de Balkanoorlog bijvoorbeeld had je in gemeenten als Waasmunster, Sint-Gillis-Waas, Beveren en Kruikebe een toename van vluchtelingen uit ex-Joegoslavië. In de grensgemeenten zien we vooral migratie uit Nederland. Het merendeel van de nieuwkomers in het Waasland de voorbije decennia zijn trouwens afkomstig uit EU-landen.”

GEWONE MENSEN IN BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN

Waaawaarts is niet zomaar een zorgvuldig verslag van historisch onderzoek, maar een doorleefd relaas dat leest als een trein. Parallel aan het historisch onderzoek namen medewerkers van de Erfgoedcel Waasland interviews af met 10 Waaslanders met een migratieachtergrond: één in elke stad en gemeente. De getuigenissen geven een gezicht aan de cijfers. Thijs: “Het zijn sterke, persoonlijke verhalen waar dierbare herinneringen en diepe emoties aan vasthangen. Ze laten zien dat migratie nooit zomaar een zwart-wit verhaal is. En hoe universeel de zoektocht is naar jezelf en je plaats in de wereld, ongeacht je herkomst.” Lotte: “Migratie is vandaag een belangrijk aspect van onze samenleving. Sommigen zien dat als een bedreiging, maar in realiteit is het een fenomeen dat altijd heeft bestaan.” “In ieder van ons zit een stukje nomade”, zo vat Nerkiz het samen.

TEKEN IN OP WAASWAARTS, 75 JAAR MIGRATIEGESCHIEDENIS

Of je nu geïnteresseerd bent in de geschiedenis van het Waasland of gewoon nieuwsgierig naar de verhalen van je bureu: dit boek, met mooie illustraties van Shamisa Debroey, opent je blik. De oplage is beperkt, maar door vooraf in te tekenen, ben je zeker van een exemplaar. Ontdek meer info en reserveer jouw boek op erfgoedcelwaasland.be/waaawaarts.

In december 2024 stelt de Erfgoedcel Waasland het boek aan de wereld voor.

WIN

1 van de 10 duo-tickets
voor de expo 'NOT LOOKING
BACK' van Tom Van Der Borgh.
Stuur je motivatie voor
15 oktober naar
info@waahz.be

de maker

▼▼ Ik vier het unieke van élke mens

Tom Van Der Borgh,
transdisciplinaire kunstenaar en
onder de naam T.VDB internationaal
geroemd als fashion designer.

“Niet in een hokje geduwd willen worden ligt aan de basis van alles wat ik maak, of dat nu gaat om modecreaties, *performance art* of beeldende kunstwerken. ‘Normaliteit’ in vraag stellen doe ik op uitbundige wijze, met kleur, humor en een hoopvolle boodschap van verbinding. We zijn als mens meer dan enkel gay, mollig, wit of zwart. We zijn smeltkroezen van kenmerken. **In mijn werk vier ik de uniekheid van elke mens, en nodig ik iedereen uit om mee te doen: *join the tribe*.** Twaalf jaar geleden studeerde ik af aan de Academie van Sint-Niklaas, waar de basis werd gelegd van mijn modecarrière. Die studie gaf me de vleugels om bijzondere dingen te creëren, op een topniveau. **De expo ‘NOT LOOKING BACK’ is een terugblik op mijn werk, wat ironisch is omdat het mij net typeert om vooruit te kijken,** op vlak van zowel thema’s als het gebruik van innovatieve technieken. Al is deze expo ook een ode aan traditioneel vakmanschap.”

Expo ‘NOT LOOKING BACK’ en Expo Brei (met enkele XL werken van T.VDB) •
19 oktober 2024 t/m 19 januari 2025 • info en tickets via ccsint-niklaas.be/tomvanderborgh

Van boomwandeling tot vreedzame *guerilla art*.

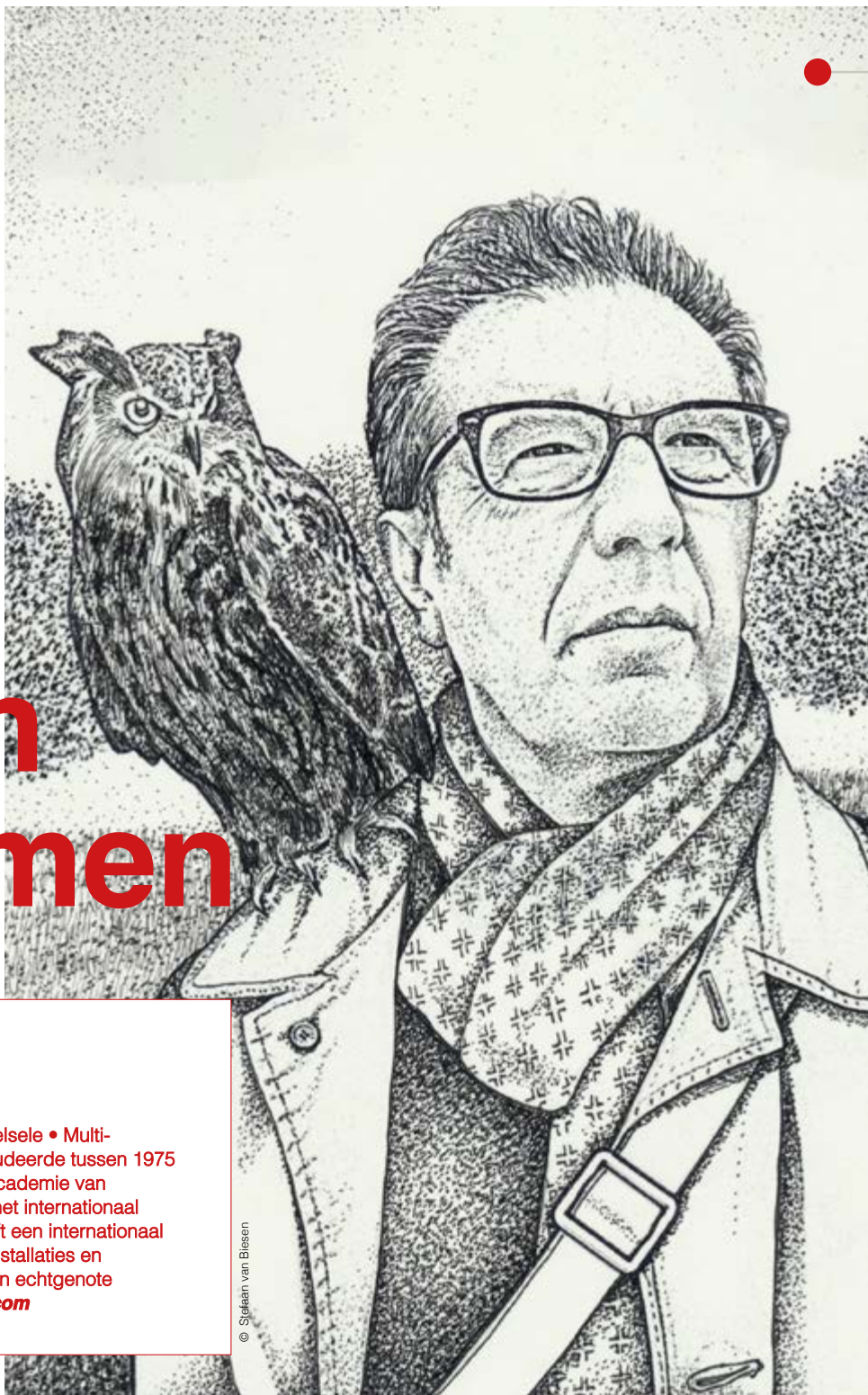
Via artistieke, sociale projecten brengt multidisciplinair kunstenaar Stefaan van Biesen mensen dichter bij elkaar. Hij is rebels, verrassend en niet in één hokje thuis te brengen. En hij houdt zielsveel van bomen. Hoewel van Biesen met zijn kunstprojecten de afgelopen jaren vooral furore maakte in het buitenland, blijken zijn *roots* diepgeworteld in Wase aarde.

Hier werd hij ontgroend, plantte hij zaadjes en groeide hij uit tot een uniek artiest.

Biesen en bomen

WIE IS STEFAAN VAN BIESEN?

Geboren in 1953 in Beveren • Woont in Melsele • Multi-disciplinaire kunstenaar en botanicus • Studeerde tussen 1975 en 1979 Schilderkunst & Tekenen aan d'Academie van Sint-Niklaas (SASK) • Medeoprichter van het internationaal kunstplatform 'The Milena Principle' • Heeft een internationaal oeuvre van o.m. tekeningen, ontwerpen, installaties en performances • Werkt nauw samen met zijn echtgenote Annemie Mestdagh • stefaanvanbiesen.com

01

KRUISBESTUIVING IN D'ACADEMIE

“Mijn generatie was een gouden generatie en mijn studententijd één creatief feest. Het toenmalige conservatieve karakter van de academie stond in de jaren '70 in schril contrast met de vooruitstrevendheid van haar studentenvereniging Aktiva. Ik koester tot op vandaag de bruisende interactie met medestudenten en ontmoetingen met groten der aarde zoals Duits avant-garde artiest Joseph Beuys.”

02

TOF IN DEN HOF!

“Als botanicus heb ik een speciale band met het ‘Hof ter Saksen’. De bomencollectie is er ongezien. Voormalig eigenaar Edmond Meert, net als ik een bomenfreak, vroeg in de vorige eeuw aan zijn vrienden om van waar ook ter wereld zaden mee te brengen. Het verklaart de aanwezigheid van prachtige Magnolia's en van de Zwarte Moerbeiboom, die een centrale plek kreeg in mijn boomwandelingen.”

© Annemie Mestdagh

▼▼ Mijn kunst is bij voorkeur verrassend, verbindend en vergankelijk. Net zoals de natuur

Stefaan van Biesen

03

KASTEELVERHALEN

“In mijn kindertijd was ik al gefascineerd door Cortewalle en de mythische verhalen die over het kasteel verteld werden. Het was dan ook een eer om in Cortewalle een tentoonstelling op poten te mogen zetten over Kasteelheer Joos Vijd, die in de 15de eeuw ‘Het Lam Gods’ bestelde bij kunstschilder Jan Van Eyck. In de expo ‘MOZAIEK’ (2020) plaatste ik de symboliek uit het Lam Gods in een hedendaagse context.”

04

KUNSTGUERRILLA OP STRAAT

“Ook de smalle straatjes rond het ziekenhuis Sint-Lucia in Sint-Niklaas roepen herinneringen op. 13 jaar geleden maakte ik er met ‘WIT Urban Team’ kunst op straat. Zo tekenden we een plattegrond van een huis, maakten we van een bankje een heus salon en gaven we lyrische namen aan het onkruid dat tussen de straatstenen groeide. Mijn kunst is bij voorkeur verrassend, verbindend en vergankelijk. Net zoals de natuur.”

DOEN!

Stoff vzw, Stefaan van Biesen & Annemie Mestdagh, Meulenberg BinnensteBuiten en de Bib organiseren enkele verbindende boomwandelingen. Het doel? Het thema rond asbest slachtoffers bespreekbaar maken, filosoferen en mediteren. Elke wandeling wordt afgesloten met een lezing en een expo.

‘Zoals De Zwarte Moerbei’ • boomwandeling, colloquium & expo • in de parken van Seniorenresidentie Meulenberg, Cortewalle, Hof ter Saksen en Fort Liefkenshoek • Beveren • zondag 6 oktober 2024 en zondagen 23 februari, 11 mei en 1 juni 2025 • om 15u • gratis • inschrijven via 03/750.10.00 of tervesten@beveren.be

© Annemie Mestdagh

FOLKLORISTISCH KOSTUUMONTWERP (2024) - NETTE DE MAEYER

Gedragen door Stien De Maeyer, gefotografeerd door Roos Denyss

Masterstudent *costume design* Nette De Maeyer ontwerpt niet enkel kostuums, maar creëert een hele fictieve wereld waarin manden hoeden worden en Maria scheel kijkt. [instagram.com/nettescheels/](https://www.instagram.com/nettescheels/)

Bewonder de originele creaties van Nette en ontdek ander lokaal talent op het gratis driedaags cultuurfestival SMACK in Kruikebeke, van 20 tot en met 22 september 2024.

Maak me los, hang me aan je muur.

WAAHIZ!

10 jaar gevangenis in Beveren

Tijd om stil te staan bij een heet hangijzer: justitie. Persoonlijke getuigenissen van een voormalig gedetineerde, een bezoek aan de verhoorkamer van de politie, een film en gesprek in de assisenzaal van het Penitentiair Instituut Beveren... een vormingsreeks dit najaar belicht verhalen uit verschillende hoeken. Tegelijk worden gedetineerden kunstenaars. Dit artistieke project wordt gedocumenteerd en resulteert in een foto expo. De kunstwerken zelf worden getoond in de bib van Beveren. Daar gaat op 13 december een selectie onder de hamer voor de Warmste Week!

10 jaar gevangenis • vormingsreeks rond justitie op 24 september, 15 oktober, 4 en 27 november • foto expo van 14 oktober tot 5 november in het gemeentehuis van Beveren • expo kunstwerken van 4 november tot aan de veiling op 13 december in de bib van Beveren • meer info op tervesten.be en beveren.bibliotheek.be

KORT & bondig

Herfstvakantie? De circuspiste in!

't Bau-huis in Sint-Niklaas nodigt tijdens de herfstvakantie jong én jonger uit voor twee bijzondere circusvoorstellingen! De eerste stapjes... die zet je met het Emilie Weisse Circustheater! Voor de allerkleinsten (6 t/m 18 maanden) brengen we *Be kind*, een intieme theaterervaring waarin 2 circusartiesten het jonge publiek en hun begeleiders meenemen via geluid, kleur en beweging. Een zintuiglijke reis op het ritme van de dag. Vanaf 6 jaar ben je welkom bij Henri & Batist voor de *Shenanigans!* Dit circusduo is gezond gek en dompelt je al jonglerend onder in een landschap vol dromen uit hun jeugd. Verwacht je aan vliegtuigjes in piepschuim, een *Hot Wheels* baan met roze autootjes en een opblaasbaar zwembad. Een ode aan het innerlijke kind!

Be kind (6 t/m 18 maanden), Emilie Weisse Circustheater • maandag 28 oktober om 11u en 15u • dinsdag 29 oktober om 9u en 11u • tickets via ccsint-niklaas.be/be-kind

Shenanigans (6+), Jam.Shenanigans • donderdag 31 oktober om 11u en 15u • tickets via ccsint-niklaas.be/shenanigans

WELK ERFGOED VIND JIJ ON(T)ROEREND GOED?

Een restauratie of een herbestemming die je doet dromen? Een publicatie die je niet wil missen of een erfgoedlocatie die je ongelooflijk inspireert? Wij willen weten welk Waas erfgoedproject het meest tot JOUW verbeelding spreekt. Bekijk de nominaties en breng je stem uit op waserfgoedprijis.be

De Wase Erfgoedprijs, een organisatie van de Erfgoedcel Waasland en Erfpunt • stemmen kan tot 14 november • prijsuitreiking op zaterdag 16 november in VTC De Meermin, Waasmunster

StuBru-presentator Stijn Van de Voorde spot the next big thing in muzikaal Waasland

SCAN & BELUISTER!

Cracks won in mei de publieksprijs van de Lawijstrijd. Het jeugdig enthousiasme van de vijf Wase vrienden werkt aanstekelijk. Wie hun nummers *Peace Out* of *Living Like This* beluisterd op Spotify, trekt meteen lijntjes naar Fontaines D.C. of Idles. Er bestaan minder interessante referenties! En de mannen hebben bovendien nog tijd genoeg om hun eigen sound te ontwikkelen. De attitude én energie zitten alvast juist.

Andries Boone is een mandolinespeler uit Belsele die tijdens de Flanders Folk Awards met zijn band **MANDolinMAN** de prijs voor *Beste Release* ontving. Op zijn derde soloalbum *C.O.N.V.E.R.S.A.T.I.O.N.S* combineert hij akoestische en elektrische mandoline en komt zo tot een erg filmisch folkalbum. De mandoline zal nooit uitgroeien tot het populairste instrument in de popmuziek, maar wat Andries Boone eruit tovert klinkt wel heel bijzonder.

Pieter Peirsman uit Beveren schopte het als basketter bij Remant Basics Melsele-Beveren ooit tot in de tweede klasse. Toch kennen we hem vooral als de zanger met de prachtige stembanden van **Slow Pilot**. *Gentle Intruder* was in 2018 een prima debuut en de nummers die hij dit voorjaar loste beloven opnieuw het allerbeste. Wie Pieter nog nooit zag bij Slow Pilot, bewonderde hem waarschijnlijk reeds bij Hooverphonic. Pieter Peirsman is de Jef Buckley van het Waasland!

© Stijn Van den

REYNAERT VOOR IEDEREEN

Iedereen kent Reynaert de vos, het meest tijdloze personage uit het Waasland, toch? Maar hoe brengen we dit aloude verhaal naar mensen die het Nederlands nog maar net ontdekken? Voor deze prille taalleeders herschreef auteur Marianne Vonck samen met illustratrice (en dochter) Kato het verhaal. Marianne sprak ook een luisterboek in, zo is werkelijk iedereen mee.

Iedereen Reynaert • te lezen op reynaertgenootschap.be • te beluisteren op luisterpuntbibliotheek.be

polderkeiës

De in het Waasland als ‘polderkaars’ omschreven grote lisdodde is een beschermde moerasplant. Ze kan tot 2,50 meter hoog worden en er werd een helende kracht aan toegekend. Zo zou ze helpen bij snij- of brandwonden.

Tony Van Os (1886-1945) Hoekje aan de Oude Schelde

Een Waas weetje dat je op weg zet naar Temse, waar de tentoonstelling *Tussen Rietstengel en Lisdodde* de schoonheid in onze regio in de verf zet, met o.a. schilderijen, aquarellen, foto's en textielwerk. Tegelijk wordt er de herdruk voorgesteld van een toeristisch literair boek uit 1939. Onder meer Filip De Pilleceyn schreef er een stuk voor, dat hij

Aan Schelde en Durme, het Soete Land van Waas betitelde.

Expo ‘Tussen Rietstengel en Lisdodde’, een organisatie van iDCollectief Kunstkring Hamme vzw i.s.m Cultuurcentrum Temse • van 3 t/m 24 november • gemeentemuseum Temse

Koesterkunst

Haast je in het weekend van 13 tot 15 september naar Kasteel Cortewalle in Beveren. Beeldhouwwerken in open lucht, sculpturen en schilderijen in en rond het kasteel: *Kunst om te Koesteren* nodigt iedereen uit om cultuur op te snuiven in een prachtig kader. De 40 Belgische kunstenaars stellen hun werk ook te koop en steunen zo de goede doelen van Rotary Beveren.

Kunst om te Koesteren • kunstbeurs in Kasteel Cortewalle in Beveren • van 13 t/m 15 september • meer info en tickets via kotk.be

de bezoeker

▼▼ Moerbeke nog groener vanuit de lucht

Thomas Van Renterghem
uit Moerbeke bezoekt het vernieuwde
Stadsmuseum Lokeren

“De luchtfoto bij de ingang van het museum heeft mij aangenaam verrast. Ik woon dan wel landelijk maar vanuit de lucht zie je pas echt hoe goed het groen in Moerbeke bewaard is gebleven. Ik woon er nog maar zes jaar maar mijn schoonmoeder heeft mij al zo veel over de gemeente verteld. Zoals over de Suikerfabriek en hoe die fabriek de gemeente mee heeft gevormd. Ze vertelde ook over de tram die destijds tot daar reed. Fijn dus om er nog meer over te ontdekken in het vernieuwde stadsmuseum. **De maquette die wordt tentoongesteld, toont de omvang van de toenmalige Suikerfabriek. Indrukwekkend!** Vandaag zijn er plannen om op het braakliggend terrein te bouwen. Er komen naar verluidt een woon- en kmo-zone maar er blijft ook ruimte voor ontspanning en natuur. Het behoud en herstel van de landelijke natuur, de uitgestrekte Turfmeersen, dat zijn zaken die mij interesseren. **De focus ligt hier niet enkel op het verleden maar ook op het heden.** De interactieve elementen, de grote panelen en het open karakter van het geheel dragen hier succesvol toe bij.”

Stadsmuseum Lokeren • open van woensdag t/m zaterdag van 14 tot 17u, op zondag van 10 tot 12u
en van 14 tot 17u, maandag en dinsdag gesloten • gratis • meer info op stadsmuseum.lokeren.be

Warm, koud, stevig, losjes ... sommige recepten leiden tot diverse varianten. Adrienne De Decker (95) uit Kemzeke praat ons bij over slijtpap, een feestelijk maar eenvoudig gerecht dat traditioneel werd genuttigd na de vlasoogst.

Slijtpap

De feestelijke afsluiting van de vlasoogst

Slijtpap is onlosmakelijk verbonden met de vlasnijverheid in het Waasland en Adrienne kan het weten. Haar vader Cyriel had een vlasbedrijf in Kemzeke en Adrienne werkte van kinds af aan mee in het bedrijf. Er waren drie tot vier mannen in dienst, herinnert Adrienne zich: “Tijdens de slijttijd verbleven ze tot vier weken in de barakken bij de vlasboer om het vlas te oogsten. Aan het einde van de slijttijd kwamen ‘ons mannen’, zoals mijn moeder altijd zei, om hun geld en dan werd er slijtpap gegeten.” Adrienne heeft goede herinneringen

aan die tijd en weet nog dat de slijtpap werd geserveerd in lage *talloorkes* die enkel dan werden bovengemaakt. Ze kreeg het recept van haar moeder maar over de hoeveelheden van de ingrediënten is ze formeel: “Je moet dat zelf bepalen. De ene wil een stevige pap, de andere een meer losse pap. Wie ‘m steviger wil, voegt meer *pomkoek* toe. De stevige pap eet je koud, de losse eet je beter warm.” Is het recept intussen overgeleverd aan de volgende generatie? “Ik denk dat mijn zoon het intussen ook wel zal kunnen maken (*lacht*).”

▼▼ **Goe roeren dat we geen *kloeten* hebben, zou mijn moeder zeggen.**

Adrienne De Decker

DIT HEB JE NODIG

- volle zoete koemelk
- peperkoek (pomkoek)
- rietsuiker
- tarwebloem
- kandijsiroop

ZO MAAK JE HET

Breng de melk aan de kook en neem 'm van het vuur. Voeg peperkoek toe en rietsuiker maar blijf roeren. Zet opnieuw op het vuur en voeg al roerend het beslag van tarwebloem en koude melk toe om het geheel in te dikken. Haal opnieuw van het vuur en meng er al roerend de kandijsiroop door. Laat het geheel afkoelen. "De hoeveelheden van de ingrediënten bepaal je zelf; elk maakt de slijtpap naar eigen smaak."

VLASROOTPUTTEN IN HET LAND VAN WAAS

Het Land van Waas was van de late middeleeuwen tot het midden van de 20ste eeuw bezaaid met zogeheten vlasrootputten. In deze kleine waterpartijen werden vlasvezels losgeweekt van hun houtige kern en na een intensief proces tenslotte verwerkt tot linnen. Voor het project *Stille waters** werden in het voorjaar getuigenissen, zoals deze van Adrienne, verzameld via onder meer een reizende expo in woonzorgcentra. Deze worden tegen eind dit jaar verwerkt tot een podcast en een boek. **Meer info op ioedscheldedurme.be/nieuws/**

* Het erfgoedproject *Stille Waters* is een samenwerking tussen verschillende erfgoedorganisaties in het Land van Waas en het Land van Dendermonde, de Universiteit Gent en museum Texture in Kortrijk, met de financiële steun van de Provincie Oost-Vlaanderen.

▼ Een wekker?

Rosie Ilegems, 7 jaar,
Nieuwkerken

"Had je wekkerradio gezegd, kwam je in de buurt, Rosie. Dit soort radio's, en zeker de nog iets oudere exemplaren, speelden 80 jaar geleden een levensbelangrijke rol. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden ze bij ons in België verstopt in huis, om in het geheim te luisteren naar Radio België. Die verboden radiozender sprak alle Belgen moed in, in de strijd tegen de Duitsers. Is dat een... bevrijdend antwoord? Of maakt het je nu extra nieuwsgierig? Vraag dan thuis maar om een uitstapje naar Féria Elversele. De dorpsfeesten staan dit jaar in het teken van de bevrijding van 80 jaar terug. Naast oorlogsvoertuigen en een kermis zie je er ook deze radio! Wat denk je, zou er nog muziek uit komen?"

Féria Elversele • van 31 augustus t/m
1 september • meer info en het volledige
programma op elverseleinbeweging.be

© Jost Jansen

Obi en Ellen strekken graag de benen. Obi is 2 jaar en houdt de leiband graag strak. Ellen is als kraamverzorgende vaak op de baan en geniet dagelijks van hun tochtjes in de buitenlucht. De snuffeltocht aan Fort Liefkenshoek was voor beiden een nieuwe ontdekking.

Met Obi terug in de tijd

“Ik was al eerder met Obi op de wallen in Hulst gaan wandelen en ik dacht dat de ervaring in Fort Liefkenshoek gelijkwaardig zou zijn. Maar van zodra je door de poort wandelt, word je ondergedompeld in de rijke geschiedenis van het fort.

▼ De geschiedenis overvalt je meteen

Ellen Wittock

Dat het vanaf 1580 gebouwd werd en al die tijd zo goed bewaard is gebleven, maakt deze plek extra bijzonder. En dat het integraal is omgeven door water, vond Obi natuurlijk ook interessant (*lacht*).”

Naam: Obi
Leeftijd: 2 jaar
Ras: Bernedoodle
Zijn mandje staat in:
 Sint-Gillis-Waas bij
 Ellen Wittock, haar
 partner en de
 3 kinderen.

WAT JE ONTDEKT ALS JE VERDER SNUFFELT

Fort Liefkenshoek is een van de oudste forten in Vlaanderen en maakt deel uit van Vesting Antwerpen. Tot eind 2025 zetten zes erfgoedcellen, waaronder de Erfgoedcel Waasland, dit militair erfgoed extra in de schijnwerpers via het cultuurproject Inter_Linie. Ze slaan daarvoor de handen in elkaar met een aantal kunstenaars die zich hier laten inspireren.

Op Open Monumentendag geven kunstenaar Luc Lingier en letterkapper Karin Truys het startschot van hun kunstproject in Fort Liefkenshoek. In 2025 zijn er nog meer artistieke kruisbestuivingen op til. Meer info op erfgoedcelwaasland.be/inter_linie/

NOG MEER TE BELEVEN IN FORT LIEFKENSHOEK

Dit najaar opent een gloednieuw wandelpad aan Fort Liefkenshoek. Treed binnen via de nieuwe voetgangersbrug en duik in 400 jaar geschiedenis met de Erfgoedspreekel, te koop aan de onthaalbalie voor € 2. Of reis doorheen de tijd met het nieuwe tijdreis spel, spannend voor de hele familie. Meer info aan de balie.

#EIGENWAAS

Waaslanders trekken er graag op uit. Een eigenwase blik op cultuur en erfgoed in onze streek.

Minder sluikestort dankzij meer kleur! MIWA steekt 10 glascontainers in een kleurrijk jasje. Deze blikvanger van Kymo One tref je aan in het Reynaertpark in Sint-Niklaas. #MIWA #straatkunst

Meneer Zee en Mevrouw Avondrood kiezen dit najaar het ruime sop en varen met hun schouwtoneelschip 'Het Gerucht' Schelde en Dender af met een stapel vertellingen en ateliers. Ahoi! #varendverteltheater #Kruibeke

Jouw foto hier?
Post 'm op Instagram
met #eigenwaas en #waazh

Blik op bewegingen in cultuur

Vlaams erfgoed in elke huiskamer

Hoe digitale ontsluiting erfgoed voor iedereen toegankelijk maakt

Willem Putzeys is programmaleider van FAAM, het virtueel museum voor de geschiedenis en cultuur van Vlaanderen.

Via de FAAM-website en -app kan je de geschiedenis, cultuur en het erfgoed van Vlaanderen beleven in beeldverhalen, spelletjes en *augmented reality*, van de prehistorie tot gisteren. FAAM opende de virtuele deuren in maart 2024.

“Erfgoed verbindt ons met onze geschiedenis en cultuur. Monumenten, ambachten, feesten en tradities, kunst- en gebruiksvoorwerpen, manuscripten, ... ons unieke erfgoed is wijd verspreid. Om het te ontdekken, moet je heel Vlaanderen doorkruisen. Digitaal brengen we het samen op één plek. Zo is erfgoed overal en altijd toegankelijk voor iedereen. En blijft het bewaard voor toekomstige generaties. Zelfs kwetsbare erfgoedschatten achter slot en grendel kunnen we via digitalisering toch aan het grote publiek tonen. Met digitale spelletjes, beeldverhalen en *augmented reality* maak je erfgoed ook spannend, avontuurlijk en speels. Ideaal om aansluiting te vinden met kinderen en jongeren, of doelgroepen die niet gemakkelijk de weg vinden naar erfgoed. Je kan mensen laten reizen door de tijd en erfgoed tot leven brengen op een manier die tot de verbeelding spreekt. Dat kan dan weer de eerste stap zijn om erfgoed ter plaatse te ontdekken. Zo brengen we op FAAM bijvoorbeeld de geschiedenis van de Wase polders tot leven in een beeldverhaal. De Romeinse muntschat uit Belsele, die deel uitmaakt van de archeologische collectie van Erfpunt in Sint-Niklaas, verweven we in het verhaal over Gallo-Romeinse nederzettingen. Digitale ontsluiting biedt veel mogelijkheden om boeiende verbanden te leggen, in lang vervlogen tijden en met de wereld vandaag. Zo blijft erfgoed relevant. In vergelijking met het buitenland is Vlaanderen trouwens een koploper in digitalisering van erfgoed. Tal van instellingen en musea zijn er straf mee bezig. Maar de technologie evolueert zo snel dat je beter de krachten bundelt om het haalbaar en betaalbaar te houden. Ook de verwachtingen van het publiek evolueren. Nieuwe belevingen toevoegen en doorlopend gebruikerservaringen verbeteren, zijn een must. Erfgoed heeft maar een toekomst als we de nieuwsgierigheid naar ons verleden blijven prikkelen. Hoe dit alles zal evolueren? Er is nog heel veel mogelijk. Games kunnen de drempel verder verlagen en je op een spannende erfgoedmissie sturen. We onderzoeken ook hoe we bezoekers een gepersonaliseerd aanbod kunnen voorstellen. En achter de schermen werken we aan een platform om cultuur- en erfgoeddata te delen. De virtuele deuren zijn nu wel open, maar het werk is nog niet af.”

Benieuwd naar het virtueel museum?

Neem een kijkje op faam.vlaanderen of download de app.

WAASLAND

Beleef een onvergetelijk avontuur in het Waasland. Omdat het verrassende soms heel dichtbij ligt.

ONTDEK VERRASSENDE WANDELROUTES OP WWW.WAASLAND.BE

colofon

WAAHZI-magazine is een uitgave van Cultuurtuin WAAS en Erfgoedcel Waasland (deelwerkingen van Interwaas) i.s.m. Beveren, Kruikebe, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht.

BLADCOÖRDINATIE
Sophie Coppens

VORMGEVING
Lies Schrevens

REDACTIEKERN
Elke Clompen, Johan Copermans, Sophie Coppens, Thijs Dekeukeleire, Koen Dewanckel, Bart De Landtsheer, Elke De Schryver, Ines De Smet, Narcisse Merlier, Frederik Rogiers, Anneleen Stollman, Maya Trienpont, Astrid Van der Schueren, Sandy Van Handenhove en Sophie Vermeire.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Lieve Truyman, voorzitter Cultuurtuin WAAS
Lamstraat 113, 9100 Sint-Niklaas

CONTACT & INFO
info@waahz.be

Niets uit WAAHZI-magazine mag geheel of gedeeltelijk overgenomen worden of vermenigvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

EXPO'S - CONCERTEN - LEZINGEN - DANSVOORSTELLING - WANDELLUS - BILLBOARD

TOM VAN DER BORGHT ♥ CC SINT-NIKLAAS

NOT LOOKING
BACK

1 9 . 1 0 . 2 4
—
1 9 . 0 1 . 2 5

WWW.ONTDEKSINTNIKLAAS.BE
/ TOMVANDERBORGHT

